

Izhaja
vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja
za Jugoslavijo . . . K 6—
» ostalo inozemstvo . . . » 9—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglašila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista „Mir“ v Celovec,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranišnični račun št. 95.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 24. decembra 1918.

Št. 52.

Posledice brezmišljenega postopanja.

Dunaj, 18. decembra. Korespondenca narodnega zbora priobčuje v nemških listih: Dne 4. decembra bili so češko-slovaški legijonarji, ki so se peljali v laških uniformah in med katerimi so bili baje tudi laški častniki, v Würglu razoroženi in žaljeni ter se jim je odvzela prtljaga. Isti častniki in vojaki so bili v Lincu ustavljeni in jim je množica pretela in grozila.

Radi teh dogodkov je zahtevalo laško vrhovno armadno poveljstvo od nemško-avstrijske vlade zadoščenje in da se vse za to žaljenje laške vojne odgovorne osebe kaznuje ter da se izroči laški vojni oblasti v Inomostu 100.000 frankov v zlatu kot kazen za napade v Würglu in Lincu. Ti pogoji morajo biti izpolnjeni do polnoči v noči 22. do 23. decembra t. l., sicer se bo laško vrhovno poveljstvo odškodovalo na avstro-ogrski lasti. Ravnateljstvo državnega sveta je sklenilo, da se tej zahtevi ugodi.

Vse nade Nemcev izgubljene.

Mariborska „Straža“ priobčuje dopis g. dr. Žerjava iz Belgrada, v katerem navaja med drugim:

Ko sem v tujini čital novice o tem, kako ste v Mariboru prevzeli vlado, so mi res prišle solze v oči, da nisem mogel sam videti vsega tistega veselja. A radosti sledi povsod takoj trdo delo in skrb.

Tukaj se uravnava podlaga za notranjo uredbo Jugoslavije. Delo gre izpod rok bolj počasi, kakor bi si želeli mi, ki bi radi že videli proti Italijanu in Nemcem krepko organizacijo. Vzrok temu je, da se srbski vodje komaj vračajo iz pregnanstva v svojo lepo, pa tako grdo izropano domovino.

Mi Slovenci se zanimamo v prvem redu za zunanjo in za vojaško politiko. Radi bi dosegli popolno sigurnost, da se bo Jugoslavija držala na konferenci v Parizu trdo in neizpravno. Z vseh strani se nam v tem pogledu zatrjuje, da se bo postopalo brezobzirno.

Že v Parizu smo zvedeli, da so vse nade naših Nemcev, da se količkaj postavijo na noge, absolutno izgubljene. Vsak se čudi, zakaj sploh kdo jemlje kaj ozira na „zavarovanja“ nemške vlade glede Maribora, Radgone, Celovca in Beljaka. Avstrijski Nemci morajo v tem oziru temeljito revidirati svoje stališče. Maribor na pr. ni nobeno vprašanje več ne za nas, ne za mirovno konferenco. Nemci še vedno menijo, da bodo mesta igrala na naši severni meji kako ulogo. Kako bridko se motijo!

Žalostne razmere na Koroškem.

Št. Jakob, 12. decembra 1918.

Z veseljem smo pozdravili vsi koroški Slovenci Jugoslavijo v trdnem prepričanju, da je tudi za nas doslej zatirane, od rojakov v boljših razmerah živečih, pozabljene koroške Slovence napočil dan boljše bodočnosti in konec suženjstva. Vendar veselili smo se prezgodaj: bolj kot nekdanj občutimo sedaj nemško silo — mi koroški Slovenci — Jugoslovani.

Z navdušenostjo smo ustanavljali narodne straže, toda kako se bomo branili brez orožja nasproti dobro oboroženim nemškim roparskim tolpom, ki so udrle v slovenske občine? Z Marije na Zili so odpeljali 20 mož broječo tamošnje narodno stražo v Beljak v ječo, kjer z njimi gotovo dobro ne postopajo. Zavednim Slovincem žugajo s smrtjo in jim pišejo grozilna pisma. Nemška boljševeška druhal je ropala po hišah zavednih Slovencev g. Vošpernika v Podravljah in g. Falleta v Lipi. In sploh uganjajo po Zili in onostran Drave najhujše nasilnosti. Ljudstvo je popolnoma zbegano in obupano. — Z navdušenjem smo pozdravili svobodo, pričakujoč v kratkem pomoči. Toda kakšno razočaranje! Zopet so nas pustili na cedilu. V polpreteklem času so odločilni narodni krogi ravnali z nami koroškimi Slovenci kot mačeha s pastorko, so nas zanemarjali in se niso brigali za nas, kot bi ne bili tudi mi Slovenci. Ali se še ni končala ona žalostna doba? Ali nas še vedno ločijo Karavanke?

Zato se slovensko koroško ljudstvo z nezaupanjem in bojznijo ozira v prihodnost. Mnogi so popolnoma obupani in govore, da bi rajši šli pod Nemca, da bo vsaj enkrat mir, da bodo varni vsaj življenja in imetja, ker ni od nikoder pomoči. Slovensko ljudstvo koroško je vsled dolgoletnega pritiska od strani Nemcev in vsled zanemarjanja od bivših vodilnih narodnih voditeljev nezaupljivo in veruje samo onemu, ki v resnici kaj stori in rešiti ga more edinole takojšnja in izdatna vojaška pomoč, da vidi narod slovensko moč in da se konečno uredijo neredne razmere v deželi. Samo z razobešanjem trobojnice in s kokardami je še premalo narejenega. Večkrat smo prosili pomoči, pa dosedaj zastoj. Vsako odlašanje bo pa razmere le poslabšalo in to se ne pravi dobre patrijote in državljane vzgajati.

Čudno se nam zdi, da se z Nemci sklepajo pogodbe in vrše pogajanja, vse brez vednosti koroškega slovenskega ljudstva, ne da bi se slišalo njegovo mnenje. Z našimi narodnimi sovražniki paktirajo in sklepajo takozvano „demarkacijsko črto“ do Drave. Ali mar onstran Drave ne prebivajo Slovenci? Zakaj so nas, četudi samo začasno, izročili Nemcem na milost in nemilost? Braniti se ne moremo; narodne straže smo ustanovili, kot se je ukazalo, dajte nam še puške in patrone! Kdo je dal celovški „Landesversammlung“ oblast, da se pogaja z Narodno vlado? Glavno besede ima v Zilinski in v Ljubljanski vojaški svet in se je „Landesversammlung“ postavila sama, ne da bi jo bil kdo pooblastil, in je nihče na Koroškem ne pripozna.

Pošljite k nam može, ki razmere dobro poznajo! Ne zaupajte Nemcem, ki še nikoli niso držali dane besede! V Ljubljano se niso prišli Nemci pogajat, da bi govorili odkrito pošteno besedo, ampak da bi vas prevarali. Škodo bi imeli vsi. Nemški pohlep sega še danes do Karavank.

(Ta obupni klic naj bi bral oni gospod, ki se norčuje in pravi, da cela Koroška ni vredna enega našega fanta. Preti poguba tisočem in desetisočem naših ljudi na Koroškem. Zganite se! Vsako odlašanje je zločin!)

Podlistek.

Božič.

Prišli so zopet prazniki, ki so našemu čustvovanju in našim običajem najmilejši in ki najnežnejše segajo v srce vernikov: Božič je tu, ob katerem praznujemo spomin na rojstvo Njega ki je prišel, da je prinesel človeštvu mir.

Letošnji Božič prinesel je tudi nesrečni Evropi, ki je skozi štiri leta krvavela v velikanskih bojih, vsaj toli zaželjeno premirje, v katerem je prenehalo bojno klanje ter nadaljno uničevanje celih pokrajin. Vojaki so se vrnili iz bojnih jarkov, iz močvirnih ravnin ob Piavi, iz mrzlih goskih planot ali iz službovanja v zaledju na svoje domove ter se oddahnili od nepopisnih muk in smrtne nevarnosti. V mnogih hišah je zavladalo zopet novo življenje in veselje, saj so se konečno vendar enkrat vrnili možje, za kojih zdravje in življenje se je treslo ljubeče srce starišev, žena, otrok, sester in nevest. Kar ni nihče upal misliti, se je zgodilo: koncem meseca oktobra t. l. zrušila se je nakrat vojaška moč Avstro-Ogrske, kmalu nato tudi Nemčije, kar je te države prisililo skleniti takoj premirje. Tako so se žave prisililo skleniti takoj premirje. Tako so se nagloma in nepričakovano končale grozote, katerim bi drugače še danes bili izpostavljeni naši možje in mladeniči, in bi mi še v strahu živeli, kaj nam prinese prihodnji dan.

A nam Slovincem in Jugoslovanom so dnovi

razpada že gnile Avstrije prinesli razun premirja najvišje in najlepše, kar smo si želeli mogli, dobili smo prostost od nemškega, oziroma mažarskega suženjstva, otresli smo se poniževalnih teh spon in ustvarili smo si našo novo Jugoslavijo, našo krasno, veliko, samostojno državo ujedinjenih Srbov, Hrvatov in Slovencev, koje popolnoma demokrasko ustavo pod vladanjem domače dinastije Karadžorževićev zdaj ravnokar ustvarjamo. 'Ali ni to bajno lepo: od beneških gora do Vardarja vse naše, samo en narod istega jezika, istega izvora, istih mislij in stremljenja; in vsi enaki in nobenega zatiranega, in nič več ne nad nami oholega, že do blaznosti se poveličujočega, nas neprestano bičajočega nemštva in mažarstva! Te dnove, ko se vse to ravno vrši, ne pridemo niti do zavesti še, kaj smo našli, kako se nam je vse spremenilo na dobro, v radost, čast in ponos.

Sicer nam še marsikaj kalí veselje nad velikimi zgodovinskimi dogodki. V tem kratkem času še ne moremo vseh razmer v novi državi tako urediti, kakor nestržno želimo, saj je treba vse takorekoč iz novega ustvariti. Tudi razmere na Koroškem in na štajersko-nemški in slovensko-mažarski medjimurski meji uprav kričijo po skorajšnji ureditvi, kajti tamkaj trpi slovenski živelj pod vsem rafiniranim nasilstvom nemškutarstva iz prejšnje Avstrije. Kar se tamkaj proti našemu ljudstvu in našim težnjam sleherni dan dogaja, presega vse, kar bi si Nemci kot zmagovalci, ne premaganci smeli dovoliti. V svoji stari domišljavosti so še danes slepi za nove dogodke, ki so

jih vrgli v propast, iz katere se ne dvignejo nikdar več.

Najbolj pa nam greni veselje zavest, da so Italijani zasedli veliki, najlepši del slovenskega ozemlja, ki si ga hočejo osvojiti in kjer kruto ravnajo z nesrečnim ljudstvom. Zlasti za solčno Goriško, ki je v vojni itak postala ena sama razvalina, krvavi naše srce v onemglem hrepenenju. Ali še ni mera našega trpljenja polna, ali ni še osodi dovolj solza in krvi našega naroda, ali so bile vse naše žrtve v bojih in doma zastoj?

Toda ne obupajmo! Roka Onega, ki je človeštvu prinesel mir na zemlji, bo odtegnila tudi te temne oblake, ki še sedaj visé nad našim narodom, bo strla moč naših sovražnikov, jih pregnala z naše domovine in nam dala konečno vendar toli zaželjeno popolno, zlato svobodo, v kateri se bomo mogli neovirano razvijati kot napredujoč kulturen narod. Ne smemo pa rok križem držati, ampak z neumornim delom pokazati vladarju vsega sveta in vsem narodom na zemlji, da smo vredni svobode in samostojnosti.

Po tolikem trpljenju in tolikih žrtvah, ki jih prinaša naš narod, bode pač usoda pripustila, da prinese Božič oni mir na zemlji, po katerem človeštvo od vekov hrepeni. „Mir ljudem na zemlji“ so peli angeli ob rojstvu Odrešenika. Naj bodo prazniki tega spomina tudi nam v spodbudo, da ne postanemo v temnih dnevih malodušni, ampak da zaupamo v lastno delo in v pravico, ki jo je razodel svetu naš Odrešenik, in ki jo je zapisal tudi Wilson na svoj prapor.

Krvava justica.

Te „Podobe iz sanj“ so bile napisane v letih strahote 1914—1917. Zato je razumljivo, da marsikatera beseda ni tako postavljena, kakor bi po vsej pravici morala biti in da je marsikatera zastrta in zabrisana. Vendarle pa naj ostane vse, kakor je bilo; za ogledalo teh težkih dni in za spomin.

Jeseni leta 1917. Ivan Cankar (Podobe iz sanj).

Znano je, kaka grozodejstva so zakrivali nemški in madžarski vojaki na Srbskem, vemo pa tudi, kako so besneli avstrijski vojaški poveljniki tudi na Slovenskem. Za čas vojne se je vpeljala vojaška justica tudi za civilne osebe in sicer za gotova hudodelstva, kakor žaljenje Veličanstva, veleizdajo in podobno. V ožjem vojnem ozemlju se je uvedel preki sod za taka hudodelstva, za taka hudodelstva, za katera smo v mirnih časih komaj vedeli. Toda vojni čas s svojim miljejem je dal ljudem slabega nagnjenja in nizke moralne kvalitete priliko, da je dobila vedno v njih tleča hudobija in zverinska nprav duška ter da je z vso elementarno silo bruhnila na dan ter mogla slaviti pod zaščito vojaške vsemoči prave orgije! Oficirjem, ki so bili poživinjene npravi, je dal službeni opravilnik priliko moriti lastne vojake s tem, da so tolmačili najnedolžnejše opazke ali kretnje za bojazljivost (zaghaftes Benehmen) ali pa nepokorščino samo (točka 33 vojaškega pravilnika I. del). Tako so lahko dali duška svojemu zverinskemu bolestnemu poželenju.

V zaledju pa so vojaške živine slavile svoje krvave orgije z vpeljavo krvave justice, ki je bila še toliko slabša, ker ti ljudje niso morili ljudi v afektu, ampak premišljeno in povsem zavedno pod krinko pravosodstva potom vojaških avditorjev. Najnedolžnejše opazke so proti boljšemu prepričanju proglasili za veleizdajo in žaljenje Veličanstva, češ da je to utemeljeno v zakonu!

Pribijemo, da je bil vrhovni vodja, ki je vpeljal še za vlade Frana Josipa to krvavo justico, nadvojvoda Friderik, ki je sedaj žal pravčasno zbežal v Švico, njegova pomagača pa Evgen in Borojevič z enim največjih krvnikov, tedanjim kvartirnim mojstrom, pozneje ministrom Landwehrjem. Da se je zgrajal nad tako justico sam cesar Karel, ki jo je odpravil in odstavil Friderika, da se je celo v nemškem državnem zboru naslo nekaj poslušnikov, ki so to počelo oboje, je tudi znano.

Svoja krvava nagnjenja so udeleževali pri V. armadnem zboru s tem, da so našli jurističnega pomagača, človeka čisto pozverinjene npravi — generalnega avditorja Boublika, katerega so tudi Nemci nazivali s častnim priimkom „der böhmische Bluthund“. Ta kreatura je bila namreč baje češki renegat, kateremu se je vsak spodoben Čeh v Ljubljani izogibal. Ta pa si je za svoje krvavo rokodelstvo zopet izbral iz množice dodeljenih mu avditorjev posebno „ambiciozno“ in zato „sposobno“ hlapce.

Da pa se nam nē bo očitalo, da pavšalno kritiziramo nečloveško delovanje zverin v človeški podobi, navajamo v sledečem slučaju, o katerih eksistirajo nepobitni akti in pričel! Tudi to so in sicer še strašnejše podobe, kakor jih je videl v sanjah največji slovenski genij. Evo jih:

1. Na morišče je tiral avditor Bytzek nekega Ljubljana, ki je bil vrhu tega težko pohabljen in je nosil v grlu srebrno cev. Ta nesrečnej je izrekel v šali ne preveč neresnične besede, da zdaj cel svet nori in stari sesar tudi. Z ozirom na to, da je tedaj začela vojsko Nemčija, oziroma Viljem II. s svojim zvestim zaveznikom Franom Josipom zoper celi svet, in da si je moral vsak otrok izračunati na prste, da je zmaga nemogoča in se tirajo milijoni ljudi, zlasti avstrijski slovenski narodi v boj proti svojim bratom in v mesnico za gospodstvo Nemčije ali bolje dveh dinastij, je bila — milo rečeno — blaznost in je izgovoril ta preprosti Ljubljana, če tudi v šali, pravzaprav najopravičenejšo kritiko. In radi tega ga je dal slovenski renegat Bytzek ustreliti, ne da bi ga pri tem kaj pekla vest.

2. Drug avditor Julius je gnal na morišče gorenjskega kmeta Brenceta, ker je rekel o priliki revizije vozov, „da ako cesar — (mislil je pri tem cesarja Frana Josipa) — nima vozov, naj nikar ne vodi vojske in da bi bilo njemu tako ime kakor fantu — 13letnemu dečku Francu, edini prič, ki mu je prinesel poziv na oddajo voza, — bi se dal prekrstiti, in da bi bilo boljše, da se je cesar zvezal z Rusijo, nego z Nemčijo.“ Ta slučaj je tudi v nekem drugem oziru znamenit, ker bo pravična usoda zadela tistega, ki je pravzaprav zakrivil na podel način smrt tega človeka.

Isti avditor je tiral na morišče dezerterja, ki je bil po njegovem mnenju po nedolžnem ustreljen, ker ni storil svoje dolžnosti njegov — zagovornik, ki je bil tudi — avditor!

3. Tirali so na morišče 4 ruske ujetnike, ki so kot Rusi hoteli niti čez soško fronto v Italijo, to je v deželo, ki je bila zaveznica Rusije. Naravnost izmislili so na kompetentnem mestu, da so hoteli Rusi špijonirati (!) in da so zato, ker so žične ovire prerezali, na fronti imeli namen delati zoper vojno moč (Kriegsmacht) avstrijske države! Vsakemu poštenjaku pa je jasno, da Rusi niso hoteli drugega, kakor zbežati iz ujetništva, kar je bila njihova naravna pravica. Tudi Boublik ni smatral te obtožbe za gotove, zato je poslal, kakor je imel navado v takih slučajih, posebno „vnetega“ avditorja ali pa višjo šaržo, da je spravil obtožbo na tak način „skozi“. Smrtna obsodba je bila odvisna od razpravljajočega avditorja Visina, ki je baje po rodu Hrvat, — žalostna mu majka! Opravičeval je ta mesar svojo vest s tem, da je upal, da se bo našel med prisedniki sodišča vsaj eden, ki ne bo glasoval za smrtno obsodbo. Ergo sam ni bil prepričan o opravičenosti obtožbe kot jurist, dočim so bili ostali sodniki — navadni oficirji, ki so sodili kot avstrijski, manj inteligentni hlapci. Torej je zakrivil sodbo proti svoji boljši vesti iz strahu pred „višjimi“. Ali pa je kdaj opravičljivo, da žrtvuje človek štiri človeška življenja za — skledo leče? Pojasniti moramo takoj tukaj, da je bila smrtna obsodba izključena, ako je le eden izmed prisednikov, torej predvsem avditor sam, odrekel svoj glas za obsodbo. Ako se je slednje zgodilo, se je moralo takoj pretrgati postopanje po prekem sodu.

4. Ustreljen je bil neki trenski kočijaž, ker se je zoperstavil „višjemu“, — ki je bil menda „korporal“. To „zoperstavljanje“ se je izvršilo na ta način, da je zamahnil z bičem, ne da bi bila nastala najmanjša poškodba. Razpravo je vodil v Sežani dr. Pavliček, ki se je pozneje škanaliziral — čujte! — nad pristojnim komandantom, ker je sodbo, kakršno je Pavliček predlagal, potrdil.

5. Znano je, da je avditor dr. Höfler (menda sodni svetnik v Celovcu!) spravil na morišče celo vrsto dezertjerjev s hladnokrvnostjo, ki se je gabila celo njegovim nemškim kolegom.

6. Oče sedmerih otrok, Ribničan Kovač, se je vrnil odlikovan s hrabrostno svetinjo na srbskem bojišču, v svojo domovino ter v pozni uri v gostilni rekel, „da imajo Srbi prav“. Nekater so razumeli to njegovo izjavo tako, da so sploh Srbi v pravici, on pa se je več kot verjetno zagovarjal, da je mislil, da imajo Srbi prav, ako se branijo in imajo pravilno taktiko, da se umikajo nemški premoči. Vkljub dvomljivemu dokazu je tiral avditor Julius Kovača pred preki sod in ga dal obsoditi na smrt. To je pač najhujši, naravnost zverinski slučaj. Sodbo je potrdil generalmajor Landwehr, ki se ni oziral na to, da je bil Kovač ravno v vojski proti Srbom odlikovan za hrabrost in da je oče sedmerih otrok, s cinično pripombo: „Was kümmern mich seine sieben Kinder!“ („Kaj me briga njegovih sedem otrok!“)

Kakor pes leži pokopan ta blagi Kovač na suhem bazarju in vendar ni bil vreden niti Bytzek niti kak drug krvolok obrisati prahu z njegovih čevljev! Kovač je bil čisto navadno — umorjen in vsi, ki so pri sodbi sodelovali, so navadni morilci!

Vsa ta grozodejstva pa je naravnost bolestno razpoloženi krvnik Boublik užival s tem, da so mu morali praviti vse posebnosti obnašanja nesrečnih žrtev v zadnjih trenutkih. Nekoč je izjavil, da nima nobenega interesa na kazenskih slučajih, v katerih ne more spraviti obtoženca pred puško ali na vešala.

Res ponosni so lahko na take sodbe generalni avditor Boublik, Borojevič, Landwehr, Friderik, Evgen in vsi drugi, ki so sokrivi istih. Naj zamolčimo danes imena tistih žalostnih junakov, ki so se prostovoljno javili za žalostni kordon, ki je spremljal te žrtve iz Št. Peterske vojašnice na morišče, — dvakrat žalosten tisti oficir, ki je prevzel prostovoljno vodstvo take eksekucije!

Nekateri izmed njih so že zbežali. Ali pa jih morda vendar ne bo dosegla vkljub temu pravična usoda, je drugo vprašanje. Kajti nepobitna resnica je, da se vsaka krivda maščuje že na tem svetu.

Na suhem bazarju v Ljubljani poleg dolenskega kolodvora, takozvanem „Boublikovem britofu“ — (naj mu ostane za večno to ime!) — leži pokopanih nad 40 takih žrtev, — grozno število! In koliko jih leži še drugje za fronto, kjer so imela svoj sedež razna vojaška sodišča!

(Konec sledi.)

Protipostavna vojna posojila.

„Arb. Z.“ piše v svojem uvodnem članku z dne 19. t. m. o nastalih avstrijskih vojnih posojilih med drugim:

Ako se že nemški nacionalci ne zanimajo toliko za vojne povzročitelje krvave krivde, se bodo mogoče zanimali, komu da se imajo zahvaliti, ki je spravil njih imetje in premoženje v nevarnost.

Baron Beck je bil te dni v Pragi se pogajati, da bi Čehi privolili v jamčenje 24 milijard kron, češ, da je ta svota ostanek vojnega kredita, ki ga je svojčas drž. zbor dovolil. To svoto bi še radi sedaj dobili od avstro-ogrške banke. Kdo? Avstrijske vlade ni več. Banka bi seveda rade volje izdala papirnati denar, če bi razven nemško-avstrijske države jamčila tudi češko-slovaška država. Čehi pa so kratkomalo odklonili to čast, pač pa so baje pri volji, da stopijo v pogajanje glede vojnih posojil in pri banki dvignjenega kredita, ki so bila dovoljena od državnega zbora. To se pravi, da se ne pogajajo o svoti 325 milijard kron (232 milijard vojnega posojila in 93 milijard bančnega dolga), ker se je to izposodilo protipostavno le po naredbi na podlagi § 14.

Da so bile omenjene naredbe proti zakonu in ustavi, o tem pač ni bilo nikdar dvoma, saj je kontrolna komisija državnih dolgov „najudanejšee“ cesarja na to opozorila, da so vojna posojila proti ustavi.

Ravno nemško-nacionalna klika upirala se je najbolj proti sklicanju državnega zbora, prav ta je podpirala Stürgkha od konca do kraja in ga podpihovala v njegovih peklenških nakanah.

(Bala se je pač z ministrstvom vred, da bi svet, zlasti zunanost, zvedel, kako se je v Avstriji vladalo, kako se je na tisoče in tisoče nedolžnih slovanskih žrtev umorilo po njihovem povelju in nasvetu. Op. ur.)

Kdo pa je bil, ki je sopedpisal z vlado oz. z ministrstvom protizakonito vojno posojilo? Bar. Fuchs, gospod Steinwender, ki pretaka sedaj radi svoje takratne brezznačajnosti bridke solze, in Czedit. Vsled brezvestnosti teh možakov-poštenjakov je bila takrat pač malenkost izdajati take § 14 naredbe. Sedaj pa se kaže tudi nasprotna stran tega zločina: Nove države, ki so se ločile od Avstrije, sklicujejo se po zakonu in pravici, da nikakor niso voljne prevzeti jamstva za vojno posojilo, ki je bilo najeto na zločinski način.

Članek končuje s stavkom, da se morajo vsi, ki imajo v rokah vojno posojilo, zahvaliti v prvi vrsti prejšnjemu nemškemu „Nationalverbandu“ za negotovost in nesigurnost vojnega posojila.

Politični pregled.

Uradno poročilo Narodne vlade SKS o spopadih pri Grabštajnu.

Zvečer dne 14. decembra so prišle srbske čete v slovenski kraj Grabštajn na Koroškem in so se razdelile po hišah. Ob 1/2 6. uri zjutraj so obkolile nemške čete Grabštajn in prišlo je do boja, v katerih je bilo po došliih ustnih in časnikarskih poročilih 45 Srbov mrtvih in ranjenih in 300 ujetih. Srbski stotnik Milosavljevič je opozoril Nemce pred bojem na dejstvo, da so to antantne čete in da je zasedanje Grabštajna v smislu določil premirja. Z ozirom na ta dogodek je poslala Narodna vlada državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju in deželni vladi v Celovcu oster protest, v katerem naglašja, da se je s tem kršilo premirje in da se je zadeva sporočila vrhovnemu antantnemu poveljstvu; za nezogibne posledice odklanja Narodna vlada vsako odgovornost.

Za italijanske aspiracije so tudi merodajna Wilsonova načela.

Curih, 16. dec. (Lj. k. u.) Italijanski senat je sprejel proračun in se je na to odgodil. V debati je izjavil ministrski predsednik Orlando, odgovarjajoč na različna vprašanja: Italija ne more demobilizirati, marveč mora radi težkoč, ki bodo sledile vojni, vzdrževati svoje čete. Kar se tiče italijanskih aspiracij, so podrejene vprašanjem splošnega značaja, katerih rešitev pristoja edinole mirovni konferenci. Pri končni ureditvi vseh spornih vprašanj bodo merodajna Wilsonova načela, katerim ostane Italija zvesta, ministrski predsednik pa ne more reči, do katere meje. V praksi bi utegnili imeti Wilsonova načela ovire, ki bi zavlačevala uresničenje naših aspiracij. Glede vprašanja vojnih odškodnin, ki jih izključuje predsednik Wilson, bo Italija zavzela isto stališče, kakor ostali zavezniki. Med aliiranci vlada popolna solidarnost, ki izvira ne samo iz pravice, za katero se bojujejo, marveč tudi iz skupnih izgub. V tej za nas odločilni uri, je

končal Orlando, gojimo čut globokega zaupanja napram našim zaveznikom ter čut lojalnosti in prijateljstva. Dobro vemo, da se moramo opirati na obojestransko zaupanje in smo uverjeni, da bomo srečno premagali vse težkoče.

Napete razmere med Lahi in Francozi.

Iz Trsta se poroča: O napetih razmerah, ki se pojavljajo med Lahi in Francozi, zlasti v Adriji, poroča se iz Rima milanskemu listu „Perseveranca“ nastopno: V Adriji križa nekaj francoskih ladij, ki imajo očitno nalogo, da nehote ščuvajo Jugoslovane proti Lahom. Navedli bi lahko več takih slučajev. Umestno je, da govorimo nemudoma jasno besedo, da se izognemo dogodkom, ki bi lahko imeli hude posledice. Naši francoski prijatelji naj nam prepuste, da si svoje razmere v Adriji sami uredimo in naj se ne vti-kavajo v naše zadeve, kakor se tudi mi ne vti-kamo v alzaško-lotrinško vprašanje. V jadranskem morju zadostujejo do cela Amerikanci s svojo taktostjo in s svojo obzirnostjo na naše nesporne pravice. Ni potreba, da brode francoske vojne ladje po Adriji. Naši častniki, naši pomorščaki in naši vojaki so sicer potrpežljivi, toda le do neke meje.

Pogoji za premirje.

Pariz, 16. decembra. „Agence Havas“ poroča: Ob podaljšanju premirja v Trierju podpisani finančni protokol ima nastopne določbe: 1. Nemčija ne sme ne s svojimi kovinami, ne z vrednostnimi papirji, ne s terjatvami v inozemstvu, ne z inozemskimi nepremičninami svojimi razpolagati, najsi bodo v rokah vlade ali v javnih blagajnicah, ali pri zasebnikih ali družbah, preden se ne domeni z zavezniki. 2. Nemčija mora z zavezniki ukreniti vse potrebno, da se povrnejo interesentom v ozemlju, zasedenem po Nemcih, zgubljeni ali ukradeni vrednostni papirji in zaplenjena posestva. 3. Nemčija se zaveže z gotovimi pogoji, da prebivalstvu Alzacije in Lotaringije ob plačilnem roku izplača terjatve in da ne bo temu prebivalstvu ovirala prostega razpolaganja s svojim imetjem v Nemčiji.

Položaj v Nemčiji.

Berolin, 17. decembra. Položaj v Nemčiji je vedno bolj opasen. Naraščanje protirevolucionarnega pokreta na eni strani in boljševiske propagande na drugi strani grozita pahniti Nemčijo v razmere, ki so še slabše, kakor v Rusiji. Nihče ne ve, kdo pravzaprav vlada, nihče, koga naj uboga. Javna varnost je vedno manjša. Med prebivalstvom se že očito izraža želja, da bi prišle antantne čete, zasedle vse večje kraje ter napravile konec vedno bolj se širječi anarhiji.

Skupne izgube Nemcev.

V Berlinu so objavili tamošnji listi, da znašajo skupne izgube: 1.600.000 mrtvih, 203.000 pogrešanih, 618.000 vjetih in 4.064.000 ranjenih vojakov. Seveda so te številke le okrogle, nekaj tisoč več ali manj ne pride v upoštevanje. O avstrogrških konečnih izgubah se do sedaj ne da ničesar gotovega dognati.

Dnevne vesti.

Nabiranje podpisov. Po celovškem mestu hodijo neki ljudje nabirati podpise zlasti pri trgovcih in obrtnikih, češ, da se mora dognati, kam da hočejo pripadati posamezniki. Mi se ne čudimo temu počenjanju. Dognalo se bo pač malo, ker se pri sedanjem položaju ne upa skoro nihče s svojim mišljenjem na dan. Pribijemo pa, da nima Narodni svet ali kdorkoli in sicer niti v celoti niti posameznik s tem pobiranjem podpisov ničesar opraviti. To tem manj, ker poznamo itak dobro svoje in razmere.

Pliberk. Dolgo, štiri leta sem se klatil okrog po svetu. Dospel sem v Pliberk. Kako drugačen si zdaj Pliberk! Grem s kolodvora mimo šole. Izginil je nemški napis, sūdmarkina tablica itd. Raz te velike ponemčevalnice vihra trobojnica! Grem naprej v mestece. Izginil je nemški blesk Pliberka, ki je v resnici bil vedno slovenski. Stopim v trgovino papirja zraven cerkve, da si kupim nekaj kart in jih pišem svojim vojnim tovarišem. A glej! Tu, kjer kupuje vsa zavedna slovenska okolica, tu gospodari še stari nemški in ponemčevalni duh. Tu se prodaja našim ljudem skoro izključno nemške liste, in sicer take liste, ki najbolj hujskajo proti nam, proti naši svobodni Jugoslaviji. Proč ž njimi! Kje je tu jugoslovanski patriotizem? Ali ni to izdajalsko napram naši Jugoslaviji, v kateri je sedaj Pliberk? Pliberški Slovenci, vendar zahtevajte, da izginejo odtam vsi proti nam hujskajoči listi in brošure in vse, kar je proti nam. Grem naprej iz te trgovine-ponemčevalnice na

„platz“ — ne! zdaj se imenuje „Krekov trg“. — Živel jugoslovanski Pliberk, kajti v takem Pliberku se bomo okoličani čutili šele domačini! Slovenski vojak.

Iz Zilske doline. (Nevaren teater.) Kdor se hoče v naših resnih časih vendar iz srca smejeti, ga vabimo k nam v Zilsko dolino. V Celovcu in Beljaku je gledališče ali teater menda zaprt, pri nas pa igra „cirkus“ svojo vlogo prav nevarno. Družba obstoji iz „suflerjev“, „režiserjev“ in iz štirih medvedov, ki plešejo na melodijo: „O, du mein lieber Augustin, alles ist hin“, ter s silno hripavim glasom tulijo: „Alles über Deutschland“; kot varijanto, do leta 1914 znane nemške pesmi. Vabila na obisk ta družba sicer ne pošilja, pač pa razglašajo svoj „program“ v nemško-koroških trolentah à la „Freie Stimmen“ in „Kärntner Tagblatt“ pod naslovom: „Gegen den Anschluss an Jugoslavien“. (Proti prikloplitvi k Jugoslaviji). Tako poroča ta kršč.-soc. lovski rog z dne 11. t. m. in t. l. — Obiskujejo ta cirkus slepci. Da se tem siromakom obisk cirkusa olajša, so medvedi razdeljeni na tri občine: Eden se nahaja v Blačah, dva v Št. Štefanu in eden v Goričah, oziroma v Borljah. Neka mera previdnosti pa je na vsak način potrebna vsakemu, ki hoče obiskati ta cirkus. V zgoraj navedenem razglasu namreč stoji črno na belem „tiskano“, da bo vsak razmesarjen, kdor se mu približa kot Jugoslovani! No, tej smešni nevarnosti se mi Jugoslovani lahko izognemo. Kako pa se bodo rešili resni nevarnosti mrmrajoči medvedi — to je drugo vprašanje. Njih razglas je njih obsodba! Do danes sta nam po imenu znani le dve teh frontalno dresiranih grdih zveri, namreč: Janez Zwick (Cvik), sin kronanega nemčurja — t. č. že na Kalvariji, in Rudolf Waschitscheg (kako krasno nemško ime!), ki sta oba v razglasu podpisana, kakor se podpiše na pr. Lansing ali Lloyd George, s pristavkom: Gez. (Gezeichnet). To je nadutost brez primere. Domá imata ta dva gospoda, od katerih prvi je bežal s c. in kr. armado kot „lačni feldvebel“, drugi pa kot malo manj pred antantno armado — korajžo govoriti o „Brachialgewalt“; Avstrijo pa sta na cedilu pustila in bosta gotovo izginila tudi iz Št. Štefana, mogoče še ob pravem času. — Take izjave, kakoršne so sklenili „občinski odbori“ v Blačah, Št. Štefanu in v Goričah, so brez vsakega pomena in brez vsake veljave v obeh antante, ki ima po premirni pogodbi pravico, zasedi — če hoče — celo Avstrijo; utegnajo pa zelo občutno škodovati njim, ki zaslužijo, a žalibog tudi mirnemu prebivalstvu, katero je vsled vojske že dovolj škode in žalosti pretrpelo. Ti in enaki brezvestni ljudje naj čujejo: K antanti spadamo tudi Jugoslovani, katere državne meje ne bodo določali taki brezmiselni sklepi občin, ampak mirovna konferenca, kateri se bo pač moral pokoriti tudi zilski cirkus svojimi medvedi vred.

Sv. Križ nad Črnečami. (V zahvalo), da so prestali vse nevarnosti in napore strašne svetovne vojske, so prišli prvi adventni petek, dne 6. dec., vrli bivši vojaki iz Kotelja k Sv. Križu. V veličastni procesiji, ki so se je udeležili vojaki iz vse župnije v polnem številu, so se poklonili Križanemu in Materi dobrega sveta v zahvalo za tolikokrat očitno varstvo v težkih dneh. V krepki pridigi je g. župnik Ivan Sereinig razložil pomen tega romanja, govoril vsem v velikem številu zbranim romarjem navduševalne, bodrilne besede in daroval slovesno sveto zahvalno mašo, pri kateri je ubrano prepeval koteljski cerkveni zbor. — Pričakovati je, da pridejo tudi iz drugih, bližnjih in daljnjih župnij vsi oni, ki so se srečno povrnili iz vojske, skupno zahvaljevat se Vsemogočnemu na to sveto mesto, kjer smo se ves čas strašne morije v skupnih molitvah redno spominjali vseh naših dragih po bojiščih, v bolnišnicah, ujetništvu itd.

Št. Ilj ob Dravi. (Smrt.) Nedeljo, 15. t. m. ob 7. uri zjutraj — med 1. sveto mašo — so mirno v Gospodu zaspali Janez Šnedec pd. Ježepov oče v starosti 76 let. Zadnje dve leti so bili popolno slepi. Voljno so prenašali svojo bridko usodo. Dobro pripravljani in prav udani v božjo voljo so pričakovali rešiteljico-smrt. Svoje gospodarstvo so pred nekaj leti izročili v dobrem stanu svojemu edinemu otroku-župniku istega imena, ki je zvest svojemu narodu, bil v vojnem času od nasprotnikov tudi kruto preganjan, vsled česar se je umaknil v zasebno življenje — na očetov dom. Bodi rajnemu očetu zemljica lahka in ohranjen trajno njegov spomin.

Guštanj. Takaj je ljudstvo razburjeno, ker nekateri mladi ljudje še vedno upajo kličati „Heil Bismarck“ in v nočnih urah še tulijo „Die Wacht am Rhein“. Opozarjamo obe Brundlove rodline, da naj na svoje otroke tudi v nočnih urah pazijo in jih poučijo, da smo v Jugoslaviji in ne v razbitem Dajčlandu.

Vabilo na naročbo.

Vse cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v letu 1919. Koroški Slovenci, zavzemite se za svoje edino glasilo, ki zastopa koristi in težnje koroških Slovencev, kar najbolj mogoče.

Z naročnino zaostale naročnike vljudno prosimo, da storijo svojo dolžnost brez odlašanja. List nas stane mnogo denarja in se morajo stroški zanj redno plačevati.

Vsled ponovnega zvišanja cene za papir in tiskarniških stroškov smo prisiljeni naročnino zopet zvišati s 1. januarjem 1919:

za Jugoslavijo za celo leto na **K 10**—
„ inozemstvo „ „ „ „ „ **15**—

Prijazno opozorimo, da je treba naročnino vedno plačati **vneprej**.

Prosimo, da se pri vplačilih zapiše na položnico ali nakaznico razen natančnega razločnega naslova, na katerega prejema naročnik list, tudi tista številka, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovnega ovitka nad imenom naročnika, da vemo komu je zapisati prejeti znesek in se tako izognemo neljubim pomotam.

Kdor list **nanovo** naroči, naj posebno zapiše, da je **nov** naročnik.

Pri preselitvah ali premestitvah naj se naznani poleg novega naslova tudi stari naslov, da ne bi pomotoma pošiljali lista na dva kraja.

Današnji številki „Mira“ smo priložili položnice za vplačilo naročnine.

Uredništvo in upravištvo „Mira“.

Leše. (Koroškim slušateljem zemljedelske visoke šole na Dunaju!) Onim, kateri so vsled dogodkov bili primorani zapustiti Dunaj, ostaviti studije in so zaradi nadaljevanja studij v skrbeh, kaj jim je storiti, je moja dolžnost, objaviti besede rektorja zemlj. vis. šole: „Po raznih listih razširjene vesti, da je izključitev inozemskih visokošolcev odločena stvar, niso resnične; nasprotno, zagotovil je nam, da bo porabil ves svoj vpliv, da moremo tu nadaljevati studije!“ Mogoča pa je izključitev iz menze zavoljo pomanjkanja živil za eden mesec. Predavanja se začnejo najbrž 7. prosinca. Več na sestanku v Ljubljani! Vesele božične praznike!

Sitter Gr., stud. forest.

Iz Blač na Zill. (Kako delajo!) se naknadno v dopolnitev prejšnjega dopisa poroča: Po verjetni izjavi nekaterih zanesljivih občinskih odbornikov so podpisali protest zoper priklopitev k Jugoslaviji le župan in trije občinski svetovalci — vsi nemškutarji — izmed katerih sta dva lesna trgovca, samolastno in odposlali v Celovec, ne da bi bila v tej zadevi sklicana seja celega odbora in ne da bi bili vprašani koga izmed prebivalcev. Tako se goljufa javnost in oblast. Sploh je bil, kakor se zatrjuje, celi čas vojske občinski odbor redkokedaj, komaj dvakrat, sklican k posvetovanju. Ves čas vojske sta naš župan in njegov tajnik, rajni šolski vodja, ali eden izmed občinskih odbornikov v naši občini hiševala in samooblastno določevala v občinskih zadevah brez posvetovanja in brez sklepanja celega občinskega odbora, čeprav so bili razen enega odbornika, ki je služil pri vojaki, vsi odborniki ves čas doma. Naši ljudje sploh se ne braujejo, temveč pozdravljajo Jugoslavijo; le naših par nemškutarjev hoče spraviti našo Zilsko dolino pod nemško nadvlado in podpihujejo v ta namen ljudstvo z neresničnimi govoricami proti Jugoslovanom, posebno proti Srbom.

„Croatia“, zavarovalna zadruga v Zagrebu. Opozarjamo na današnji oglas v našem listu, tiče se ustanovitve glavnega zastopstva domačega zavarovalnega zavoda v Ljubljani. „Croatia“ je vse-skozi domača zavarovalnica, ustanovljena l. 1884. od bratske mestne občine v Zagrebu. Z ustanovitvijo glavnega zastopstva za Kranjsko, Štajersko in Koroško v Ljubljani razširja „Croatia“ svoje delovanje na slovenskem ozemlju in postaja s tem prava jugoslovanska zavarovalnica. Upati je, da bodo vsi stanovi slovenskega naroda z največjo simpatijo vsestransko podpirali ta nas zavod in mu dajali prednost pred tujimi zavarovalnimi društvi.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Kup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

Zahvala.

Ker dobivamo od naših sorodnikov in znancev mnogo dokazov odkritega sožalja vsled prebriske izgube naših hčerk in sina

Karola, Katice

in

Lenčke Kumer

zato izrekamo tem potom vsem prizadetim našo najiskrenejšo zahvalo.

Žalnočča rodbina Kumer.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Vsem gostom

hotela Trabesinger

želi

vesele praznike

in

srečno Novo leto

Fanes Grančnik.

Moderne

baršunaste klobuke za ženske

v različnih barvah, oddaja

za lastno ceno

zaloga klobukov **Schelli Pichler**
Celovec, Dunajska ulica 5.

Jožef Vajnceri

Celovec, Velikovška cesta 5

v hiši hotela Trabesinger

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino s papirjem

z devocijonalijami in galanterijskim blagom, s pisarniškimi in šolskimi potrebčinami; tiskovine za župne urade, zalogo trgovskih knjig, slovenskih molitvenikov, križev in rožnih vencev, katekizmov, Zgodb sv. pisma itd.

Bogata zaloga slovenskih razglednic: Ustoličenje koroških knezov, za Božič, Novo leto itd. Prodaja jugoslovanskih časopisov.

Oznanilo.

Z ozirom na sedanje razmere in sklep Združene Zveze v Ljubljani od dne 10. decembra 1918 smo prisiljeni tudi mi

od 1. januarja 1919
znižati obrestno mero na

3%

vsem vlagateljem, ki imajo pri Hranilnici in posojilnici v Žabnicah naložen denar.

Kakor hitro se razmere spremenijo, bomo obrestno mero vlagateljem drage volje zvišali.

Hranilnica in posojilnica v Žabnicah,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
sedaj v Drevljah, pošta Zilska Bistrica.
Načelstvo.

Daj nam mir, Gospod!

Pesem za 3 ženske glasove in orgle
se dobi pri šolsk. ravnat. **A. Kosi-ju, Središče** (Staj.).
Partitura 80 h, pevski part 30 h.

Vino sadjevec in
kislo vodo

se po Jugoslaviji že lahko razpošilja
in se naroča pri

A. OSET, pošta GUŠTANJ.

Kovačnico

na spodnjem slovenskem Koroškem ali Štajerskem z opravo ali brez nje želim **kupiti ali vzeti v najem.** Ponudbe s pogoji na upravištvo lista „Mir“ št. 50. (Znamka za odgovor.)

Croatia zavarovalna zadruga
v ZAGREBU

usoja si tem potom naznaniti, da ustanovi
s 1. decembrom 1918 svoje

glavno zastopstvo

za **Kranjsko, Štajersko in Koroško** s sedežem v **Ljubljani**, Stari trg 11, ter da je vodstvo tega zastopstva poverila gospodu

Stanku Jesenko,

trgovcu z mešanim blagom na debelo v Ljubljani.

Priporočuje g. **Stanka Jesenko** kot našega glavnega zastopnika vsestranski pozornosti in podpori, beležimo

velespoštovanjem

Croatia

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Z ozirom na poleg stoječo objavo čast mi je javiti slavnemu občinstvu, da sem prevzel

glavno zastopstvo

našega

jugoslovanskega zavarovalnega zavoda

CROATIA zavarovalna zadruga

ustanovljena leta 1884 v Zagrebu, ter prosim, da mi ono zaupanje, katero mi je doslej izkazovalo, blagovoli ohraniti tudi v nadalje.

Velespoštovanjem

Stanko Jesenko,

Ljubljana, Stari trg šte. 11.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.